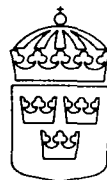

Bostadsutskottets betänkande

1985/86:6

om fukt- och mögelskador i småhus (prop. 1985/
86:48)

BoU
1985/86:6

Sammanfattning

I propositionen föreslås riktlinjer för stöd till ägare av småhus som drabbats av fukt- eller mögelskador. Efter överläggningar med vissa byggproducenter föreslås att staten gemensamt med dessa ställer medel till förfogande för åtgärder som skall få skadade hus att fungera tillfredsställande som bostad. Stöd från det gemensamma systemet skall kunna utgå efter beslut av en skadenämnd, bestående av företrädare för staten och byggproducenterna. En särskild lag föreslås ge stöd för att skadenämnden skall kunna utöva vissa myndighetsfunktioner. Utöver de skadefall som omfattas av det gemensamma systemet skall staten ensam kunna ge stöd i vissa situationer, bl. a. som ersättning för den nuvarande möjligheten att få statliga tilläggs lån, vilken samtidigt föreslås avskaffad för småhusägarna. Medelsbehovet för den fond som skall svara för statens åtagande beräknas för en fyraårsperiod bli 250 milj. kr., varav för budgetåret 1985/86 föreslås ett reservationsanslag av 20 milj. kr. Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

I en motion (s) föreslås att motsvarande stödformer borde utformas även för hyres- och bostadsrättshusen. Motionen avstyrks med hänvisning bl. a. till befintliga stödmöjligheter och pågående överläggningar.

Det gemensamma stödet föreslås utgå för hus byggda 1975–1985. En motion (fp) med förslag om att hus byggda efter 1969 skall omfattas avstyrks, bl. a. därför att dessa hus kan få stöd i annan form.

I en motion (c, m, fp, vpk) aktualiseras frågor om rätt att överklaga skadenämndens bedömning och om offentlighet för handlingar m. m. hos nämnden. Utskottet föreslår i dessa delar ett riksdagens tillkännagivande till regeringen. Detsamma gäller en i samma motion aktualiserad fråga om inflytande för småhusägargruppen på skadenämndens verksamhet. Däremot avstyrks yrkande i en motion (fp) om närvarorätt i nämnden m. m. för småhusägarna.

Vissa andra motionsförslag avstyrks såsom redan i huvudsak tillgodosedda i propositionen.

Ett motionsyrkande (s) om större forskningsresurser avstyrks med hänvisning till tidigare ställningstaganden.

Särskilt yttrande har avgetts av fp-ledamöterna.

Regeringen har i proposition 1985/86:48 (bostadsdepartementet) föreslagit riksdagen

dels att

1. anta ett inom bostadsdepartementet upprättat förslag till lag om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador.

dels att

2. bemyndiga regeringen att vidta de åtgärder som behövs för att i enlighet med i propositionen angivna riktlinjer bilda en statlig fond med de uppgifter som där angetts,

3. godkänna vad i regeringsprotokollet förordats i fråga om tilläggs lån till ombyggnad av bostadshus m. m.,

4. till Bidrag till fond för fukt- och mögelskador på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Den föreslagna lagen har som bilaga fogats till detta betänkande.

Motionerna m. m.

Med anledning av propositionen har väckts motionerna 1985/86:

132 av Kjell A. Mattsson (c, m, fp, vpk) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om redovisning av skadenämndens verksamhet och om konsumentinflytande och offentlig insyn,

133 av Mona Sahlin m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder mot fukt- och mögelskador i hyres- och bostadsrättshus,

134 av Erling Bager m. fl. (fp) vari hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ersättning till ägare av egnahem som byggts under perioden den 1 januari 1970–den 31 augusti 1975,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om rätt för företrädare för egnahemsägarna att delta i skadenämndens arbete,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd för villaägare som byggt om sina hus.

Till bostadsutskottet har för kännedom överlämnats en skrivelse från Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag vilken ställts till bostadsdepartementet.

I propositionen redovisas hur konsumentskyddet på småhusmarknaden nu gestaltar sig. Bostadsutskottet delar uppfattningen i propositionen att det nuvarande konsumentskyddet på fastighetsmarknaden ofta inte är verksamt när fukt- och mögelskador inträffar. De dominerande standardtyperna av entreprenadavtal begränsar entreprenörens ansvar efter garantitidens utgång – normalt efter två år – till att gälla skador som beror på grov vårdslöshet. Som anförs i propositionen visar sig fukt- och mögelskador ofta inte förrän garantitiden har gått ut. Det kan vara en svår uppgift för småhusägaren att i förekommande fall bevisa att entreprenören verkligen varit grovt vårdslös. Även om detta skulle lyckas, kan det hända att entreprenören t. ex. på grund av konkurs inte längre kan fullgöra sina skyldigheter.

Ansvarsregleringen mellan en entreprenör och hans beställare kompletteras för gruppbyggda småhus med statliga lån med en produktionsgaranti och en ansvarsutfästelse avseende väsentliga fel och brister efter garantitiden men inom tio år från slutbesiktning. Systemet administreras av AB Bostadsgaranti och avser hus för vilka låneansökningar inkommit till förmedlingsorganet efter 1983.

En köpare av ett småhus som inte omfattas av de nämnda garantierna kan i vissa fall föra talan mot säljaren av huset enligt jordabalkens regler om ansvar för att försåld fast egendom har en viss beskaffenhet. Erfarenheterna talar dock för att domstolsprocesser mot entreprenörer eller säljare tar lång tid och att åtgärder mot skadorna måste sättas in långt innan en process slutförts.

Bostadsutskottet delar mot denna bakgrund bedömningen i propositionen att det är ett stort samhällsligt intresse att de drabbade fastighetsägarna får ekonomisk hjälp med att genomföra nödvändiga åtgärder för att befria husen från fukt och mögel.

Det system för finansiering av åtgärder och reglering av ansvar mellan de olika intressegrupperna som presenteras i propositionen har föregåtts av överläggningar med vissa byggproducenter.

Det föreslagna systemet innebär att staten gemensamt med dessa byggproducenter ställer medel till förfogande för åtgärder som skall få huset att fungera tillfredsställande som bostad. Det gemensamma systemet kompletteras med en ordning där staten ensam ställer medel till disposition för samma ändamål.

Det *gemensamma systemet* avses få följande uppbyggnad. Den som har byggt eller sålt ett småhus direkt till en konsument tar på sig ett ansvar för skador som har vållats av byggaren eller säljaren med s. k. enkel vårdslöshet. Byggproducenten tar därmed på sig ett vidare ansvar än som följer av de gängse standardavtalen, vilka i regel efter garantitidens utgång föreskriver ansvar endast för grov vårdslöshet. För att garantera detta avsätter byggproducenterna – som ett första steg – inom Svenska byggnadsentreprenörföreningens (SBEF) och Byggförbundets område medel till en fond med SBEF och Byggförbundet som huvudmän. Det aviseras i propositionen att andra lösningar kan komma att nås för andra byggproducenter.

För de fall där det inte är möjligt att fastställa vem som vållat skadan avses

inom ramen för det gemensamma systemet en fond med staten som huvudman träda in och betala skadorna. Denna fond skall även kunna träda in om den byggare eller säljare som kan anses ha vållat skadan har försvunnit från marknaden, t. ex. genom konkurs.

Det nu sammanfattningsvis presenterade gemensamma systemet avser småhus som ägs av fysiska personer eller dödsbon. I motion 133 (s) riktas kritik mot att flerbostadsbeståndet och småhus upplåtna med hyres- och bostadsrätt inte omfattas. Motionärerna framhåller att fukt- och mögelskador förekommer även i dessa hus. Ett motsvarande system borde därför enligt motionärerna utformas för *stöd åt hyres- och bostadsrättshusen*, vilket riksdagen borde ge regeringen till känna.

Utskottet anser självfallet att det är lika angeläget att fukt- och mögelskador avhjälps i hyres- och bostadsrättshusen som i småhusen. Den ekonomiska situationen och därmed resurserna att avhjälpa skador är emellertid ofta inte desamma för ägarna av hyres- och bostadsrättsfastigheter som för småhusägarna. Som framhållits i många sammanhang, bl. a. i betänkandet BoU 1984/85:19, kan verkningarna av omfattande fukt- och mögelskador för småhusägarna vara katastrofala, både ekonomiskt och på det mer sociala eller personliga planet. Liknande svårigheter torde generellt sett inte drabba ägarna av flerbostadshus. Oavsett ägandeform står i dag vissa möjligheter öppna till statlig hjälp, främst i form av de ränte- och amorteringsfria statliga tilläggslånen. Frågan om tilläggslånets utformning m. m. behandlar utskottet nedan (s. 8). Beträffande den av motionärerna aktualiserade frågan om stöd även för hyres- och bostadsrättshusen vill utskottet erinra om att SABO, HSB och Riksbyggen deltar i de ännu inte avslutade överläggningarna med bostadsdepartementet. Vidare bör upplysas om att de frågor som motionärerna tar upp aktualiseras av SABO i en nyligen avgiven skrivelse till departementet, vilken SABO överlämnat för kännedom till utskottet. Motionärernas synpunkter kommer därmed att övervägas av regeringen utan någon åtgärd från riksdagens sida. Motion 133 (s) såvitt nu är i fråga avstyrks med hänvisning till vad nu anförts.

Det gemensamma systemet avser småhus som färdigställt efter den 31 augusti 1975 men före den 1 augusti 1985. Även äldre hus omfattas, om ägarens anspråk har väckts i sådan tid att anspråket inte är preskriberat. Därmed avses, enligt vad utskottet erfarit, anspråk som framställs skriftligen inom den allmänna tioåriga preskriptionstiden mot någon som kan anses som vållande till skadan. I motion 134 (fp) yrkande 1 föreslås att även *hus byggda efter 1969* skall omfattas. Som motivering framhålls att det nästan enbart är hus byggda under 1970- och 1980-talet som är fukt- och mögelskadade och att man borde vara lika generös mot alla. Det förefaller motionärerna inte rättvist att endast den som kan visa att hans anspråk inte är preskriberat skall kunna få hjälp från det gemensamma systemet.

Utskottet finner det naturligtvis i och för sig angeläget att även äldre hus kan befrias från fukt- och mögelskador. Någon tidsgräns måste ändå sättas, och den föreslagna tioårsperioden förefaller utskottet vara den lämpligaste. Den sammanfaller med vad som allmänt gäller om preskription av fordringsanspråk. Det bör dessutom vara endast ganska få hus som först mer än tio år efter färdigställandet uppvisar fukt- och mögelskador, och där

ägaren sålunda har saknat möjlighet att framställa preskriptionsbrytande anspråk. Utskottet vill peka på att det för dessa fall i propositionen (s. 12) anvisas en viss möjlighet att få bidrag från de fondmedel över vilka staten ensam beslutar. Med hänvisning till dessa förhållanden avstyrker utskottet motion 134 (fp) yrkande 1 om stöd även för *hus byggda efter 1969*.

För skadebedömningarna i det gemensamma systemet avses en särskild *skadenämnd* svara. Skadenämnden skall pröva om en husägares ansökan omfattas av de överenskommelser som reglerar det gemensamma systemet och vilka huvudsakliga åtgärder som behövs för att avhjälpa skadorna. Husägaren erbjuds därefter hjälp av nämnden. Vill han ta emot denna skall han anmäla det inom viss tid. Först därefter avgör nämnden ur vilken fond eller motsvarande nödvändiga medel skall tas.

Beslutsordningen sammanhänger, enligt vad utskottet har erfarit, med ett villkor som skall gälla för stöd från det gemensamma systemet. Husägaren skall nämligen för att få detta stöd förbinda sig att avstå från att föra civilprocess mot en eventuellt ansvarig byggare eller säljare. Om skadenämnden redan i sitt erbjudande om hjälp till husägaren skulle ha gjort en bedömning av frågan ur vilken fond erforderliga medel skall utgå, skulle detta kunna ses som ett uttalande i den civilrättsliga frågan om vem som är vållande och eventuellt kunna åberopas av en husägare som i stället för att få stöd vill föra talan mot en byggare eller säljare. Skadenämndens ställning och uppgifter är emellertid inte sådana att den kan jämföras med en domstol. Utskottet har ingen erinran mot att det gemensamma systemet utformas på det här angivna sättet, men finner anledning att påpeka att ett stöderbjudande från nämnden sålunda i vissa fall kan ställa en husägare inför ett svårt val. Accepterar han nämndens erbjudande måste han avstå från att föra talan mot en byggare eller säljare rörande de skador som erbjudandet omfattar, och han måste betala en självrisk om ett basbelopp. Han får väga detta mot möjligheten att eventuellt mer fullständigt kompensera sig för skador genom en civilprocess mot ansvarig byggare eller säljare, men måste då avstå från nämndens erbjudande och får inte tillgång till dess bedömning i vållande-frågan.

Skadenämnden skall inte ha ställning av myndighet men dess uppgifter kan enligt propositionen till viss del komma att innefatta myndighetsutövning, varför det fordras stöd av lag för att ifrågavarande uppgifter skall få överlämnas till nämnden. Utskottet tillstyrker lagförslaget i propositionen.

Skadenämndens ställning uppmärksammas i fyrpartimotion 132 (c, m, fp, vpk). Motionärerna tolkar uttalandet i propositionen om nämndens ställning och den föreslagna lagen som att skadenämndens beslut inte skall kunna överklagas och att offentlighetsprincipen inte skall gälla för dess verksamhet. Eftersom nämnden ändå anses ha myndighetsutövande uppgifter, ifrågasätter motionärerna om inte den offentliga insynen borde förbättras och om inte någon form av rättsmedel mot felaktigt beslutsfattande borde skapas. Motionärerna vill av hänsyn till de preliminära överenskommelser som har träffats inte nu lägga fram något förslag i frågan, men begär att den uppmärksammas av regeringen och redovisas vid en kommande översyn av det gemensamma systemet.

Utskottet gör i fråga om skadenämndens ställning följande bedömning.

Föreskriften i 11 kap. 6 § regeringsformen medger att förvaltningsuppgifter överlämnas till enskilda organ och individer. Om uppgiften innefattar myndighetsutövning, skall överlämnandet ske med stöd av lag. Det finns inga hinder mot att riksdagen, när den stiftar lagen, meddelar närmare föreskrifter om villkor och regler för myndighetsutövningen. Inte heller regeringen är förhindrad att föreskriva sådana närmare villkor och regler, när den med stöd av riksdagens bemyndigande överlämnar uppgiften i fråga. Härigenom kan föreskrivas bl. a. rätt för berörda parter att anföra besvär – så har skett t. ex. i fråga om de erkända arbetslöshetskassornas myndighetsutövning – eller rätt för allmänheten att få ta del av handlingar.

Även om inga föreskrifter meddelas när uppgiften överlämnas till det enskilda organet eller individen, finns ändå ett visst mått av offentlig insyn i och offentligt ansvar för den överlämnade myndighetsutövningen. Staten kan sålunda göras skadeståndsansvarig. Befattningshavare som utses av staten kan bli föremål för straffrättsligt ansvar för fel i sin myndighetsutövning, och de står under tillsyn av JO och JK.

Frågan om handlingars offentlighet utanför myndighetsområdet har behandlats i kommunalföretagskommitténs slutbetänkande (SOU 1983:61), vari framlagts förslag till generell lagreglering i ämnet. Betänkandet är för närvarande under övervägande i justitiedepartementet. Avsikten är att frågan skall behandlas i sammanhang med vissa yttrandefrihetsfrågor.

Här aktuell för utskottet är alltså frågan om skadenämndens myndighetsutövning bör regleras av några närmare föreskrifter om rätt att överklaga eller om offentlighet för handlingar och andra uppgifter hos nämnden. Utskottet noterar att motionärerna begär ett mer allmänt uttalande av riksdagen med innebörd att frågan kan behöva övervägas vidare vid en översyn av skadenämndens verksamhet. Utskottet ansluter sig till motionärernas förslag på det sättet att riksdagen med anledning av motion 132 (c, m, fp, vpk) såvitt nu är i fråga bör uttala att skadenämndens ställning kan behöva övervägas ytterligare i en framtid i fråga om graden av offentligt inflytande över dess verksamhet.

Skadenämnden föreslås bestå av två företrädare vardera för staten resp. byggproducenterna samt en gemensamt utsedd ordförande. *Skadenämndens sammansättning* aktualiseras dels i fyrpartimotionen 132 (c, m, fp, vpk), dels i motion 134 (fp) yrkande 2. I den förstnämnda motionen såvitt nu är i fråga föreslås – också med sikte på en kommande översyn – ett riksdagsuttalande om inflytande för företrädare för småhusägarna över nämndens beslut. I den senare motionen förespråkas att en sådan företrädare bör få rätt att utan rösträtt delta i nämndens arbete och befogenhet att få ärenden bordlagda i nämnden i avvaktan på ytterligare beslutsunderlag.

Utskottet ansluter sig till det första men inte till det andra förslaget. När erfarenhet under en inledningsperiod vunnits av den i propositionen förordade ordningen anser utskottet att skäl kan finnas att överväga den i motion 132 (c, m, fp, vpk) aktualiserade frågan om ett inflytande för småhusägargruppen. Det är nu för tidigt att binda sig för den lösning som anges i fp-motionen eller över huvud taget för hur detta inflytande bör gestalta sig. Redan när skadenämnden nu skall inleda sin verksamhet bör det dock, enligt utskottets mening, finnas utrymme för samråd med företrädare

för småhusägarna rörande frågor om hur ansökningsförfarandet lämpligen kan utformas, vilken utredning som bör inges till nämnden m. m. *Beträffande sålunda frågan om skadenämndens sammansättning avstyrker utskottet motion 134 (fp) yrkande 2 och föreslår riksdagen med anledning av propositionen och motion 132 (c, m, fp, vpk) såvitt nu är i fråga att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här har anfört.*

Några tillämpningsfrågor tas upp i motion 132 (c, m, fp, vpk) såvitt nu är i fråga. I motionen ifrågasätts om inte hus som byggts om med hjälp från skadenämnden därefter borde omfattas av det försäkringsskydd för gruppbyggda småhus som administreras av AB Bostadsgaranti.

Utskottet har erfarit att det i de preliminära överenskommelserna har föreskrivits en tvåårig garantitid för sådana reparationsåtgärder som motionärerna avser. Det kan dock med skäl ifrågasättas om det inte av konsumenttjänstlagen (1985:716), som enligt riksdagens beslut skall träda i kraft den 1 januari 1986, kan anses följa att garantitiden skall vara tio år. Utskottet förutsätter att regeringen följer frågan så att klarhet nås. Därmed finner utskottet att motionärerna på denna punkt bör kunna anses vara tillgodosedda.

I samma motion förordas att skadenämnden skall få möjlighet att, när reparationsåtgärder ställer sig alltför dyrbara, lösa fastigheten med medel ur resp. fond. Utskottet finner att propositionsförslaget inte utesluter denna möjlighet och att motionärerna alltså även på denna punkt bör anses tillgodosedda. Motion 132 (c, m, fp, vpk) avstyrks såvitt nu är i fråga.

I motion 134 (fp) yrkande 3 förespråkas att även *småhusägare som själva byggt om sina hus* för att spara energi och därvid drabbats av mögelproblem skall kunna få hjälp av skadenämnden enligt det gemensamma systemet. Utskottet vill här peka på att det i propositionen föreslås (s. 12) att stöd skall kunna utgå till hus där skadan vållats av ägaren själv. Detta stöd föreslås kunna utbetalas av den statliga fonden enligt de regler som skall träda i stället för reglerna om tilläggs lån till småhusen. Det kan dock finnas skäl att i de fortsatta överläggningarna överväga huruvida för dessa småhusägare alternativt en prövning av deras anspråk skall ske inom skadenämnden. Motion 134 (fp) yrkande 3 bör mot bakgrund av denna inställning inte bifallas.

Enligt det *gemensamma systemet* skall sålunda sammanfattningsvis byggproducenterna med sina fondmedel eller på annat sätt svara för skador som vållats av någon entreprenör inom denna grupp, medan de fondmedel som staten ställer till skadenämndens förfogande avses bli använda i de fall vederbörande byggare eller säljare ingår i det gemensamma systemet men inte kan anses vållande eller har försvunnit från marknaden.

Som komplement till det gemensamma systemet föreslås att medel ur den statliga fonden skall kunna användas i ytterligare tre situationer. Beslut i dessa fall fattas inte av skadenämnden utan av den *statliga fondstyrelse* som skall tillsättas. De situationer i vilka den statliga fondstyrelsen skall kunna lämna hjälp är de följande. Småhusägare, som fått hus uppförda på kontrakt med en byggare eller säljare som inte ingår i någon byggproducentgrupp i det gemensamma systemet, skall kunna få hjälp. Även andra småhusägare bör i särskilda fall och i skäligen utsträckning kunna få stöd, t. ex. i de fall en allmän domstol förklarar någon byggare eller säljare skadeståndsskyldig, men

vederbörande inte kan fullgöra skyldigheten. Slutligen bör den statliga fonden kunna lämna bidrag till småhusägare, som enligt nuvarande regler är berättigade till tillägglån. Det skall som redan nämnts bl. a. gälla i fråga om vissa hus som uppförts före den 31 augusti 1975 och i de fall där småhusägaren själv får anses vållande till skadan.

Behovet av *medel för den statliga fonden* beräknas under den närmaste fyraårsperioden till sammanlagt 250 milj. kr. Medelsbehovet *för innevarande budgetår* beräknas till 20 milj. kr. Dessa medel föreslås anvisade på tilläggsbudget I till statsbudgeten under ett nytt reservationsanslag benämnt Bidrag till fond för fukt- och mögelskador. Kostnaderna för bidrag till fondens verksamhet föreslås bestridas genom att den ram som riksdagen anvisat för tillägglån som avser åtgärder för att avhjälpa byggsador och byggfel m. m. under innevarande budgetår minskas med motsvarande belopp.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om fondens finansiering under innevarande budgetår.

Inte heller har utskottet någon erinran mot förslaget i propositionen om att *tillägglån* inte skall lämnas för avhjälpan av fukt- och mögelskador i egnahem samt att lånen bör kunna efterges oavsett för vilket ändamål de har lämnats.

Även vad i övrigt förordats om *riktlinjer för den statliga fonden* tillstyrks i den del förslaget inte behandlats ovan.

I motion 133 (s) tas i ännu ej behandlad del upp frågor om *större resurser för forsknings- och utvecklingsarbete* främst såvitt avser fukt- och mögelproblem i flerbostadshusen. Motionärerna yrkar att särskilda medel skall anvisas dels till de stora organisationerna på hyres- och bostadsrättssektorn för deras utvecklingsarbete, dels till statens råd för byggnadsforskning.

I betänkandet BoU 1984/85:16 och i det förut nämnda betänkandet BoU 1985/86:19 behandlade utskottet frågor om byggnadsforskningen. I det sistnämnda betänkandet redovisade utskottet översiktligt vilka insatser som görs på det byggnadshygieniska forskningsområdet, särskilt vad gäller fukt och mögel. Utskottet anförde att mögelskadorna utan tvekan tillhörde de viktigaste byggnadshygieniska problemområdena. Med den inriktning som forskningen kunde förväntas få, föreföll det utskottet som om syftet att skapa tillräckliga kunskaper på området var på god väg att tillgodoses utan någon riksdagens åtgärd. Utskottet har noterat att en framställning om forskningsmedel gjorts hos bostadsdepartementet i den tidigare omnämnda skrivelsen från SABO. Den av motionärerna aktualiserade frågan har sålunda anhängiggjorts i bostadsdepartementet. Ett tillkännagivande enligt förslaget i motionen kan därför inte anses tjäna något reellt syfte. Utskottet avstyrker därför motion 133 (s) såvitt nu är i fråga om större resurser till forsknings- och utvecklingsarbete.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *stöd för hyres- och bostadsrättshusen* att riksdagen avslår motion 1985/86:133 såvitt nu är i fråga,

2. beträffande *hus byggda efter 1969*
att riksdagen avslår motion 1985/86:134 yrkande 1,
3. beträffande *lagen om skadenämnden*
att riksdagen antar det vid propositionen och detta betänkande fogade förslaget till lag om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador,
4. beträffande *skadenämndens ställning*
att riksdagen med anledning av propositionen och motion 1985/86:132 såvitt nu är i fråga som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,
5. beträffande *skadenämndens sammansättning*
att riksdagen med anledning av propositionen och motion 1985/86:132 såvitt nu är i fråga och med avslag på motion 1985/86:134 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,
6. beträffande *några tillämpningsfrågor*
att riksdagen avslår motion 1985/86:132 såvitt nu är i fråga,
7. beträffande *småhusägare som själva byggt om sina hus*
att riksdagen avslår motion 1985/86:134 yrkande 3,
8. beträffande *medel för den statliga fonden*
att riksdagen till *Bidrag till fond för fukt- och mögelskador* på tilläggsbudget I till statsbudgeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
9. beträffande *tilläggs lån*
att riksdagen godkänner vad som förordas i propositionen,
10. beträffande *riktlinjer för den statliga fonden* i de delar som inte behandlats ovan
att riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som behövs för att i enlighet med i propositionen angivna riktlinjer bilda en statlig fond med de uppgifter som där angetts,
11. beträffande *större resurser för forsknings- och utvecklingsarbete*
att riksdagen avslår motion 1985/86:133 såvitt nu är i fråga.

Stockholm den 28 november 1985

På bostadsutskottets vägnar

Kjell A. Mattsson

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Lennart Nilsson (s), Margareta Palmqvist (s), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Tore Claeson (vpk), Nils Nordh (s), Margareta Gard (m), Britta Sundin (s) och Agne Hansson (c).

Erling Bager och Karl-Göran Biörsmark (båda fp) anför:

I motion 134 (fp) föreslås bl. a. ett riksdagens tillkännagivande till regeringen om att även egnahemsägare med hus byggda under perioden den 1 januari 1970– den 31 augusti 1975 skall omfattas av det i propositionen förordade och av bostadsutskottet tillstyrkta ersättningssystemet. Vidare föreslås i motionen att de villaägare som själva byggt om sina hus i avsikt att spara energi och därvid drabbats av mögelproblem skall kunna erhålla ersättning inom ramen för det s. k. gemensamma systemet.

Vi har kunnat ställa oss bakom utskottets enhälliga ställningstagande och finner det värdefullt att den enighet som riksdagen tidigare givit uttryck för vid behandling av motioner om fukt- och mögelproblem (se BoU 1984/85:19) kunnat bestå. Det måste anses viktigt att riksdagen inför de pågående överläggningarna mellan bostadsdepartementet och byggproducenterna återigen manifesterar denna enighet.

Emellertid anser vi att i dessa överläggningar bör tas upp de i motion 134 (fp) aktualiserade frågorna som redovisats ovan. Enligt vår uppfattning bör det vara möjligt att även de fastighetsägare som under perioden den 1 januari 1970– den 31 augusti 1975 drabbats av fukt- och mögelskador kan få ersättning. Det finns goda motiv för att även dessa husägare bör omfattas av systemet liksom även de som själva byggt om sina hus. Därvid bör ett absolut krav på skriftlig dokumentation om skadornas omfattning kunna undvaras om skadorna kan styrkas genom annan information.

Vi förutsätter sålunda att de i motion 134 (fp) och i detta särskilda yttrande uppmärksammade synpunkterna beaktas i de kommande överläggningarna.

Förslag till

Lag om rätt för en skadenämnd att besluta i vissa frågor om avhjälpande av fukt- och mögelskador

Härigenom föreskrivs följande.

Regeringen får överlämna till en skadenämnd som har inrättats i enlighet med avtal som staten har ingått med Svenska kommunförbundet, med sammanslutningar av aktiebolag, stiftelser eller föreningar eller med andra, att besluta om avhjälpande av fukt- och mögelskador i en- eller tvåbostads-
hus och därmed sammanhängande frågor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

